

DÉLMAGYARORSZÁG

Központi szerkesztőség és kiadóhivatal Szeged,
 Korona-utca 15. szám
 Budapesti szerkesztőség és kiadóhivatal IV.,
 Városház-utca 3. szám

ELŐFIZETESI ÁR SZEGEDEN
 egész évre . K 24.— félévre . . . K 12.—
 negyedévre . K 6.— egy hónapra K 2.—
 Egyes szám ára 10 fillér.

ELŐFIZETESI ÁR VIDÉKEN:
 egész évre K 28.— félévre . . . K 14.—
 negyedévre . K 7.— egy hónapra K 2.40
 Egyes szám ára 10 fillér.

TELEFON-SZAM:
 Szerkesztőség 305 — Kiadóhivatal 308
 Interurbán 305
 Budapesti szerkesztőség telefon-száma 128—12

A szegedi műegyetem.

Irta *Tordai Imre*, felsőipariskolai igazgató.

Politikai és műszaki körökben egyaránt némi meglepetést keltett *Zichy János* gróf **vallás- és közoktatásügyi** miniszternek a képviselőház pénzügyi bizottságában elhangzott abbeli kijelentése, hogy *Szeged* szabad királyi várost a kormány a főiskolai programjában kilátásba vett második műegyetem helyének kijelölésénél elsősorban veszi kombinációba. Kétségtelennek kell tartanunk, hogy a meg gondoltságáról közismert miniszter ezt az eszmét nem dobta oda a nyilvánosságba — részletes és alapos megfontolás nélkül. De viszont be kell ismernünk, hogy a közügyek iránt érdeklődő közönségnek, valamint az érdekelt szakköröknek nem volt még alkalmuk e kérdéssel behatóbban foglalkozni és így az némi megvilágításra szorul.

Tekintettel arra, hogy a műegyetem létesítésénél is a kormány az érdekelt város részéről előreláthatólag jelentékeny anyagi hozzájárulást fog kívánni, mindenestre tisztázandó, hogy a város e hazafias áldozatkészségének felajánlása által mennyiben szolgálna az ország egyetemes kulturérdekeit és viszont mennyiben mozdítaná elő saját fejlődését és polgárságának gyarapodását. Tehát kellő megvilágításba kellene helyezni azt a kérdést, hogy van-e szüksége Magyarországnak újabb műegyetemre, továbbá, hogy minő szakosztályok (karok) volnának az esetleg felállítandó szegedi műegyetemen az ország és különösen az Alföld igényei szempontjából szervezendők, végül, hogy megnyugvással vehetné-e tudomásul Szeged város közönsége azt a cserét, melyet tudományegyetem helyett műegyetem létesítésével a kormány a városnak felkínál.

Egy újabb műegyetem létesítésének eszméjét az összes érdekelt körök, mondhatni, kivétel nélkül, rokonszenvvel fogadták. Aggályok csak a budapesti királyi József-műegyetem köréből merültek fel, azon — önmagában véve igen tiszteletreméltó — indokból, hogy az ország pénzügyi viszonyai eddigelé még a budapesti műegyetem újabb emelt épületének kellő felszerelését sem tették lehetővé. Ezt az ellenvetést azonban döntőnek nem tekinthetjük, mert magától értetődőnek kell tartanunk, hogyha a kormány új műegyetemet létesít, akkor a már meglévőnek felszereléséről sem feledkezik meg; az ezzel ellenkező eljárás egyenesen abszurdumnak látszik.

Az új műegyetem felállítását egyéb-

ként ugyancsak a körülmények indokolják, melyek az egyetemek szaporítása mellett szólnak. A tanulóifjúságnak a fővárosba való összecsoportítása és ezzel kapcsolatban a kulturális intézményeknek a vidéktől való elvonása mindenképpen egyoldalú politikának látszik, mely határozottan kárára van az ország harmónikus fejlődésének. De talán ennél is súlyosabban esik latba az a körülmény, hogy csekély számú tudományos intézeteink — különösen éppen a mai napság annyira fontos természettudományi és technikai tudományok terén — a tudomány művelésére hivatott tehetségeknek kellő működési kört, jövőt és fejlődési alkalmat biztosítani nem tudnak és így azok az ország kulturális presztizsének végtelen kárára kellően nem érvényesülhetnek. Magyarország egész tudományos közéletét, a nemzetközi kulturéletben elfoglalt pozícióját érdemtelenül felette ferde helyzetbe juttatta az a sajnálatos körülmény, hogy nálunk aránylag *igen sok a kiváló tehetség, de aránytalanul kevés az alkalom a tehetség érvényesítésére.* Az összes technikai irányu hazai intézeteken szerzett tapasztalatok mutatják, hogy ifjaink között igen gyakori a természetadta konstruktív érzék, ugy szépészeti, mint építészeti téren; de a tehetségek nagy része fejlődési lehetőség híján elkallódik, vagy alárendelt szerepben marad. Mindezekből feltétlenül meg kell állapítani, hogy Magyarországon egy második műegyetemre igen nagy szükség van. Ausztriának hét, Németországnak tizenegy műegyeteme van ezidő szerint.

Ami az újonnan tervbe vett műegyetem szakosztályait illeti, előre bocsátandó, hogy Budapesten a műegyetem négy szakosztálylyal működik, u. m. építészeti, mérnöki, gépészeti és vegyészeti szakosztálylyal. Régi terv, hogy a műegyetemet mezőgazdasági szakosztálylyal is ki kellene bővíteni. A mezőgazdasággal kapcsolatos tudományágaknak egyetemi színvonalon való művelését elháríthatatlan követelménnyé teszi hazánk agrikulturnak jellege és azonkívül egy nagyfontosságú társadalmi szempont. Ma ugyanis nincsen Magyarországon egyetemi jelleggel bíró főiskola, ahol a főnemesi és egyéb nagybirtokos családok fiai a vagyonekezelésükhöz nélkülözhetetlen gazdasági ismereteket megszerezhetnék. A hazai földhöz való ragaszkodás előmozdítása szempontjából kiváló fontosságúnak látszik, hogy az *új műegyetem keretében mezőgazdasági szakosztály is szerveztesse.* Nem ütközne nehézségbe az az eshetőség sem, hogy

a helybeli közgazdasági körök által óhajtott *kereskedelmi és közgazdasági főiskola* is beleillesztessék a műegyetem szakosztályainak keretébe.

A mezőgazdasági szakosztály szempontjából egyébként is figyelembe veendő, hogy egyáltalán szinte érthetetlennek látszik, hogy Szeged szab. kir. városnak *a hazai mezőgazdaság és földművelés egyik legfontosabb gócpontjának, számos tanintézete mellett gazdasági iskolája egyáltalán nincs.* Szeged városnak az Alföld városai között elfoglalt vezető szerepe sürgős kötelességgé teszi a régi hiány pótlását és erre kiváló alkalmat nyújt a kilátásba helyezett műegyetem.

Ezzel szemben egyelőre esetleg elejthető volna Szegeden az *építészeti szakosztály.* Ez a szakosztály ugyanis sikerrel csak ott működhetik, ahol a hallgatóknak állandó alkalmuk van arra, hogy építészeti műremekeken izlésüket fejlesszék, azokról állandó művészi impressziókat nyerjenek. Vidéki városaink építészeti fejlődése erre ma még alig nyújt alkalmat és így talán indokoltnak látszik az építészeti szakosztály létesítésének elhalasztása.

A *vegyészeti szakosztály* Budapesten is a kevésbé népesek közé tartozik és megfontolandónak látszik, vajjon ezidő szerint indokolt volna-e Szegeden egy vegyészeti szakosztály azonnali felállítása. Figyelembe veendő ugyan, hogy a mezőgazdasággal szoros kapcsolatban álló u. n. gazdasági iparok itt különös jelentőséggel fognak birni. Ezek azonban a szükséges laboratóriumokkal együtt beleilleszthetők volnának magába a mezőgazdasági szakosztályba, hol úgy is teljes felszereléssel megszervezendő a mezőgazdasági-vegytani tanszék és azzal kapcsolatos *gazdasági kísérleti állomás.* Ily kísérleti állomás a *gazdasági géptani* tanszékkel kapcsolatban is mellőzhetetlen, amint hogy egyáltalán a gépészeti szakosztálynak is fokozott figyelmet kellene fordítani a gazdasági gépeszetre.

Mindezek figyelembe vételével a szegedi műegyetem négy szakosztálylyal volna megindítandó, ugymint *mérnöki, gépészmérnöki, mezőgazdasági és közgazdasági (kereskedelmi) szakosztálylyal.* Az építészeti és vegyészeti szakosztályok megnyitása esetleg későbbre volna halasztható.

Ami már most a tervbe vett műegyetemnek magára a városra vonatkozó közvetlen hatását illeti, egy dolog csaknem teljes biztossággal megjósolható: a város egy *gyér népességű tudományegyetem* helyett egy *népes műegyetem*hez jutna. Ami